

fornøjede med det Herredømme, de store udøve. Der, hvor de fleste Vælgere ere, bruges de kommunale Midler alt for meget til at fremme dette Sogns Anliggender. Rundt omkring se vi derfor Kravene om Udskilning komme frem, hvilket jeg finder uheldigt, da jeg ikke tror, at vi bør have for smaa Kommuner. Men Faktum er, at de smaa rulle bort fra de store, fordi de føle sig trykkede akkurat paa samme Maade, som Godsejeren tidligere trykkede de andre Medlemmer i Amsraadene. Dette tyder paa, at ikke alt er saa godt, som det burde være. Men i det Øjeblik vi faa Mænd, valgte af den almindelige Valgret, Folk, som ikke sidde maaske med store eller middelstore Ejendomme, som ikke have de mange personlige Interesser, de skulle have frem enten gennem de kommunale Raad eller Amsraadene, eller hvor det nu er, men Folk, som høre til det brede Lag, for hvem al Politik alligevel skær, saa faa vi Mænd ind, som have et mere uholdt Blik paa de almindelige Anliggender. Og efter mit Kendskab til vor Befolkning paa Landet, betragter jeg den som lige saa økonomisk, lige saa rettænkende som de, der sidde med de store Indtægter. Jeg tror ogsaa, at vi derved ganske anderledes faa Retfærdighed ind i Bedømmelsen af de offentlige Anliggender i vore Kommuner. Og en langt større Sparsommelighed, men jeg føjer til, at ved Sparsommelighed forstaar jeg, at man faar det fulde Udbytte af de Penge, som anvendes. Det kan gerne være, at der saa fordres flere Penge til at anvende, men de ville blive anvendte bedre, end de blive nu. Dette haaber jeg i Kraft af de Anskuelser, jeg saaledes har, og de personlige praktiske Erfaringer, jeg har vundet i Livet dels som større Skatteyder, dels som Menneske, dels ogsaa som Amsraadsmedlem i sin Tid — jeg har nemlig selv været Amsraadsmedlem, og jeg synes et nyttigt Amsraadsmedlem, men da jeg saa kom ind i Politikken og sluttede mig til Venstre — naturligvis var jeg sat ind i Amsraadet af de højstbeskattede — blev jeg smidt ud igen af de højstbeskattede. Jeg kan ikke nægte, at efter at jeg var kommen ud, bleve mine Tanker om mig selv en hel Del ringere, end de havde været før. Da jeg saa, hvad det var for en Størrelse, de højstbeskattede kunde bruge i Stedet for mig, sagde jeg: Saa maa jeg have været meget ringe.

Derfor tror jeg, at Husmændene ved Hjælp af den almindelige Valgret vil forstaa at sætte ligesaa dygtige Folk ind,

som baade de højstbeskattede og de mellembeskattede hidtil have forstaaet. Jeg kan ikke tro andet, end at denne Lov maa faa en heldig Gang gennem Tingene. Jeg haaber, den maa blive vedtagen i Aar, og jeg vil sige, at jeg sætter min Lid i saa Henseende til de frikonservative, thi jeg kan ikke forstaa andet, end at disse Mænd, som dog i sin Helhed ere Landets største Godsejere, maa føle Trang til at støtte dette Lovforslag. De staa jo saa heldigt i Samfundet, ved Fødsel, ved Formue, ved Forbindelser, at hvorledes Udviklingen end bliver, ville de dog rage op over os alle i social Henseende. Jo mere Samfundet bliver demokratiseret, desto højere ville i Virkeligheden disse omtalte fødte Spidser komme til at staa, og jeg synes, at det maatte være en Tilfredsstillelse for disse Mænd, som staa sikkert i den sociale Stilling, de ved Fødselen ere komne ind i, at stille sig i Spidsen for den demokratiske Udvikling, at søge at være med til at fremme Lovgivningen til Fordel for det store og brede Demokrati. Disse Mænds Stilling vil jo blive ganske anderledes anset, og i det Øjeblik, de slutte sig til denne Bevægelse, ville de have endnu større Udsigt til, netop ved Hjælp af den almindelige Valgret, at faa Indflydelse paa de offentlige Sager; thi den Indflydelse, de i kommunale Sager have haft hidtil, har sandelig været ringe trods deres Privilegier. Og at de ville gaa med, slutter jeg mig til af deres politiske Stilling, thi hvad er det, der har fremkaldt den Særstilling, de have inden for Højre. Det er jo det, at disse Mænd endelig fik Øjet op for den Ydmygelse, det var for dem alle at være Staffage for det lille reaktionære Parti, som gennemførte Provisorismen, dette Parti, som jo væsentlig var den gennemførte Funktionarismes Regimente her i Landet. Jeg kan ikke tro andet, end at disse Mænd, der i social Henseende staa saa uafhængigt og saa heldigt som ingen andre, maa føle en lille Smule Beklemmelse ved nu at skue de Vrag, der drive omkring som Rester af den Regering, der mishandlede vor Forfatning i saa lang Tid, og som aldrig kunde have opnaaet at gøre det, naar den ikke havde faaet Støtte hos disse Mænd, hvis Stilling er saa heldig, at de kunne, om de ville, være Demokrater ud til Fingerspidserne uden at risikere det allermindste i deres sociale Anseelse. Hermed vil jeg anbefale Lovforslaget til en lykkelig Vej gennem vor Rigsdag.